

Wprowadzenie

Wśród wielu problemów społecznych występujących w naszym kraju, problemy związane z alkoholem mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów tego zjawiska oraz społecznych i ekonomicznych kosztów, jakie z tego tytułu ponosi budżet państwa.

Nadużywanie alkoholu jest jednym z czynników silnie obniżających stan zdrowotności społeczeństwa. Liczne badania dowodzą, że nie tylko osoby nadużywające alkoholu ponoszą szkody zdrowotne, ale także osoby pijące w sposób ryzykowny i szkodliwy.

Corocznie z przyczyn pośrednio lub bezpośrednio związanych z nadużywaniem alkoholu, umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób. Alkohol może być przyczyną ponad 60 chorób.

Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ nie tylko na zdrowie fizyczne ale również na zdrowie psychiczne zarówno jednostek jak i rodzin, a konsekwencje tego dotyczą nie tylko pijących szkodliwie, ale ma wpływ na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych takich jak:

- zakłócenie bezpieczeństwa publicznego
- przestępczość
- wypadki samochodowe
- przemoc w rodzinie
- ubóstwo i bezrobocie

Trudno wyliczalne są straty w sferze psychologicznej i emocjonalnej dotyczące szczególnie rodzin. Rozmiary szkód mogą być zmniejszone przez skuteczną politykę wobec alkoholu i problemów z nim związanych.

Samorząd gminy realizuje swoje zadania w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który uchwalany jest corocznie przez Radę Miejską. Zadania przewidziane do realizacji zapisane w Gminnym Programie na 2012 rok są w większości kontynuacją działalności prowadzonej w tym zakresie w latach ubiegłych.

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych w Polsce stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70 poz. 473; ze zmianami).

Ustawa określa między innymi zadania samorządu gminnego oraz kierunki polityki państwa wobec alkoholu.

W szczególności zadania samorządu gminnego obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.
4. Ustalenie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży oraz kontrolę przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.
5. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Diagnoza problemów uzależnień i innych zagrożeń społecznych dla Gminy Kłodawa.

Gmina Kłodawa liczy 13543 mieszkańców (stan na dzień 25.10.2011 r.). Szacować należy, że w naszym mieście i gminie żyje około 406 osób uzależnionych od alkoholu. Wokół nich żyją dorośli członkowie rodzin (małżonkowie, rodzeństwo, rodzice, dziadkowie) czyli około 542 osoby i 677 dzieci.

Na terenie Gminy Kłodawa działają:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób z problemem alkoholowym przy Świetlicy Socjoterapeutycznej,
- 1 Świetlica Socjoterapeutyczna,
- Gminny Punkt Wspierania Rodziny
- Grupa wsparcia „Barbara”
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Zespół Interdyscyplinarny

Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby posiadające wymagane przeszkolenie w zakresie podstawowej wiedzy na temat problematyki alkoholowej, zgodnie z wymaganiami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z Rekomendacjami PARPA reprezentują one środowiska działające na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i są one bezpośrednio zaangażowane w realizację zadań stanowiących elementy GPPiRPA.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywa posiedzenia i wykonuje swe czynności w oparciu o „Regulamin organizacyjny GKRPA” przyjęty Zarządzeniem Nr 27/07 Burmistrza Kłodawy z dnia 14 maja 2007 r.

Za udział w jednym posiedzeniu Komisji przysługuje wynagrodzenie:

- członkom Komisji w wysokości 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę, określanego odrębnymi przepisami,
- Przewodniczącemu Komisji – przysługuje miesięczne wynagrodzenie w kwocie 250 zł. brutto.

Organizowaniem działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zajmuje się Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie w zakresie:

- wynagradzania członków komisji;

- szkolenia członków Komisji

Zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest przyjmowanie wniosków i prowadzenie postępowania w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, a także kierowanie na terapię osób uzależnionych lub współuzależnionych.

W roku 2011 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do dnia 12.10.2011 r. przyjęła 31 wniosków o zdiagnozowanie i zmobilizowanie do podjęcia leczenia wobec osób nadmiernie pijących alkohol. W tym : 5 wniosków zostało złożone przez rodziny tych osób, 11 wniosków przez Komisariat Policji w Kłodawie, 14 wniosków wpłynęło z Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłodawie, od Kuratora Sądowego -1 wniosek. Komisja w wyniku działań :

- 4 osoby skierowała do Sądu Rejonowego w Kole celem zastosowania przymusowego leczenia odwykowego ,
- 1 osoba została skierowane na konsultacje psychologiczne do Punktu Wspierania Rodziny w Kłodawie,
- 10 osób skierowano na terapię w Poradni Leczenia Uzależnień i w Kole, z czego 8 osób regularnie uczestniczy w spotkaniach

W stałym zainteresowaniu Komisji były również rodziny w których wystąpiły problemy alkoholowe w latach poprzednich. W tym zakresie bardzo dobrze układa się współpraca z Komisariatem Policji, Strażą Miejską , Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Świetlicą Socjoterapeutyczną.

Funkcjonariusze Policji w roku 2011 przeprowadzili 409 interwencji, z czego 9 stanowią interwencje domowe, 29 w miejscu publicznym, 30 zakłócanie ciszy, 341 inne interwencje.

W związku z przemocą stosowaną po spożyciu alkoholu w 3 przypadkach sporządzono „Niebieską Kartę”.

Na terenie miasta i gminy zatrzymanych było 114 nietrzeźwych kierujących pojazdami, natomiast do wytrzeźwienia zatrzymano 38 osób.

W roku 2011 gmina dofinansowała Konińską Izbę Wytrzeźwień na kwotę 3699 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie udzielił pomocy 25 rodzinom, w których występuje problem alkoholizmu;

- w formie zasiłków okresowych wypłacono 7 świadczeń na łączną kwotę 4800 zł,
- natomiast w formie zasiłków celowych -13 świadczeń na łączną kwotę 6000 zł.,
- 30 osób dotkniętych ubóstwem spowodowanym nadużywaniem alkoholu skorzystało z pomocy w formie posiłku w stołówce Ośrodka . Koszt posiłków wyniósł 9000 zł.
- 16 dzieci z rodzin alkoholików korzysta z pełnego wyżywienia w szkole oraz zajęć i posiłku w Świetlicy Socjoterapeutycznej. Koszt wyżywienia na dzień 12.10.2011 r. wyniósł 12 680 zł.
- w ramach pracy socjalnej 8 osób skierowano do Gminnego Punktu Wspierania Rodziny w Kłodawie.
- w stosunku do 16 osób sporządzono „Niebieską Kartę” dotyczącą przemocy w rodzinie, której przyczyną był alkohol.

Bardzo ważnym skutkiem nadużywania alkoholu jest pogorszenie się sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Nie bez znaczenia jest wpływ alkoholizmu członka rodziny na rozwój dzieci, które żyją w atmosferze ciągłego niepokoju, leku i napięcia.

Z myślą o tych dzieciach od 17 lat działa w Kłodawie **Świetlica Socjoterapeutyczna**. Celem nadrzędnym tej placówki jest szeroko rozumiana profilaktyka. Świetlica czynna jest 30 godzin tygodniowo t.j. 5 godzin dziennie, od poniedziałku do soboty włącznie oraz w dni wolne od nauki szkolnej.

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie Gminy Kłodawa realizują zadania prewencyjne dotyczące zapobiegania problemom społecznym w oparciu o szkolne programy profilaktyki, co wynika z *Ustawy o systemie oświaty*.

Cele szkolnych programów profilaktyki koncentrują się na następujących zagadnieniach:

- a) eliminowanie lub redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- b) rozwijanie postaw prozdrowotnych,
- c) promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych,
- d) prowadzenia doskonalenia nauczycieli i pedagogów związanego z wdrażaniem nowoczesnych i adekwatnych technologii określania potrzeb profilaktycznych.

Działania profilaktyczne prowadzone w szkołach, wymagają wsparcia merytorycznego i finansowego ze strony samorządu gminy (w ramach GPPiRPA), to w szczególności:

- organizowanie profilaktycznych zajęć pozalekcyjnych
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i uczniów przejawiających zaburzenia w zachowaniu
- szkolenia dla nauczycieli
- pedagogizacja rodziców
- organizowanie otwartych imprez szkolnych i środowiskowych o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym, konkursów tematycznych, spektakli teatralnych
- organizowanie obozów profilaktycznych i socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Przemoc w rodzinie.

- Zjawisko przemocy w sposób ścisły wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Statystyki podają, że większość sprawców czynów kwalifikowanych przez Kodeks Karny jako fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków uzależniających. Przemoc w rodzinie jest zamierzonym i wykorzystującym przewagę sił działaniem skierowanym przeciw członkowi rodziny, które narusza jego prawa i dobra osobiste, powoduje cierpienie i szkody. Aktem prawnym nakładającym na gminy obowiązek realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 ze zmianami.). Do zadań tych należy:
 - tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia.

W Kłodawie funkcjonuje **Punkt Konsultacyjno-Informacyjny** oraz **Gminny Punkt Wspierania Rodziny** w Domu Strażaka przy ulicy Włocławskiej 1, specjalizujący się w bezpłatnej pomocy wszystkim osobom, które nie potrafią radzić sobie w sytuacji kryzysu, stresu, często związanych z doświadczaną przemocą. Przy tych punktach funkcjonuje telefon zaufania o numerze 603 860 509.

- W Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym do 30.09.2011r. udzielono 89 porad.
- W Gminnym Punkcie Wspierania Rodziny udzielono 127 porad

Celem działalności GPWR jest wspieranie rodziny w sprawowaniu jej podstawowych funkcji, zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej jej członkom, przeciwdziałanie i zapobieganie patologii rodziny.

W roku 2011 na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie powołany został Uchwałą Rady Miejskiej w Kłodawie Nr 40/2011 z dnia 29.03.2011r. **Zespół Interdyscyplinarny**. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłodawie.

Na terenie miasta i gminy działa „**Grupa Wsparcia „Barbara”**”. Skupia ona środowisko osób promujących abstynencję i zdrowy styl życia. Grupa Wsparcia „Barbara” spotyka się w Gminnym Ośrodku Kultury w Kłodawie w czwartki o godz. 18.00. Pomoc dla członków tej grupy, to finansowanie udziału w „Dniach Skupienia i Modlitwy”, w Zakroczymiu, gdzie realizowany jest program połączony z terapią przynoszącą oczekiwane efekty w leczeniu choroby alkoholowej.

Cele programu:

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują.
2. Dążenie do zmniejszenia naruszeń prawa na rynku alkoholowym.
3. Zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych zaburzeń życia rodzinnego (zaniedbanie, przemoc, bezrobocie).
4. Wspierać profilaktyczne programy nowatorskie
5. Wzbogacanie oferty pomocy profilaktycznej i socjoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży.
6. Zwiększenie wiedzy wśród dorosłych i młodzieży z zakresu problematyki alkoholowej.
7. Kontynuowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania w zakresie problematyki uzależnień oraz lokalnymi mediami.

**Szczegółowy Program Profilaktyki i Rozwiązywaniu Problemów Alkoholowych
w Gminie Kłodawa w 2012 roku**

Rodzaj przedsięwzięcia	Odpowiedzialny za zadanie
<p>1. <u>Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób uzależnionych i rodzin w kryzysie przy ul. Włocławskiej w Kłodawie (motywowanie do podjęcia leczenia, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, udzielanie wsparcia w przypadku przemocy domowej, informacja o istniejących placówkach leczenia odwykowego) • Kontynuacja działalności Gminnego Punktu Wspierania Rodziny przy Świetlicy Socjoterapeutycznej w Kłodawie • Wyjazdowe warsztaty zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej dla osób utrzymujących abstynencję (członkowie grupy wsparcia „Barbara”) • Udział w warsztatach terapeutycznych w Zakroczymiu na Dniach Skupienia i Modlitwy członków rodzin trzeźwych alkoholików (uzdrowienie relacji interpersonalnych w obrębie rodziny, odbudowanie więzi rodzinnych, porady i rozmowy indywidualne, wspólne spędzanie czasu itp.) <p>2. <u>Prowadzenie profilaktycznej działalności dla dzieci i młodzieży</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie warunków socjalnych do działalności Świetlicy Socjoterapeutycznej Nr 13 w Kłodawie / utrzymanie, remont lokalu, media, dożywianie wychowanków/, • Prowadzenie zajęć profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci w Świetlicy Socjoterapeutycznej Nr 13 w Kłodawie • Organizacja zawodów „STRONG-FIREMAN przy współudziale dzieci ze Świetlicy Socjoterapeutycznej i Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej, • Prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi • Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych 	<p style="text-align: center;">Kierownik Świetlicy Socjoterapeutycznej</p> <p style="text-align: center;">Koordynator GPPiRPA</p> <p style="text-align: center;">Koordynator GPPiRPA</p> <p style="text-align: center;">Koordynator GPPiRPA</p> <p style="text-align: center;">Koordynator GPPiRPA</p> <p style="text-align: center;">Koordynator GPPiRPA</p> <p style="text-align: center;">Kierownik Świetlicy Socjoterapeutycznej</p> <p style="text-align: center;">Opiekun MDP , Kierownik Świetlicy Socjoterapeutycznej</p> <p style="text-align: center;">Koordynator GPPiRPA</p>

<p>realizowanych przez dzieci i młodzież.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacja imprez promujących zdrowy styl życia bez uzależnień i przemocy. • Organizacja wypoczynku letniego dzieci i młodzieży : <p>- organizacja obozu socjoterapeutyczno-wypoczynkowego dla dzieci i młodzieży jako podsumowanie całorocznej pracy w świetlicy socjoterapeutycznej,</p> <p>-dofinansowanie wyjazdów dzieci i młodzieży na turnusy profilaktyczne do Regionalnego Centrum Profilaktyki w Rogoźnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Udział w Ogólnopolskich Kampaniach : „Zachowaj trzeźwy umysł” i innych. 	<p>Koordinator GPPiRPA</p> <p>Koordinator GPPiRPA</p> <p>Kierownik Świetlicy Socjoterapeutycznej</p> <p>Koordinator GPPiRPA</p> <p>Koordinator GPPiRPA</p>
<p>3. <u>Szkolenia z zakresu profilaktyki uzależnień</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie z zakresu realizacji ustawowych zadań członków Gminnej Komisji, • Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym w zakresie alkoholizmu narkomanii i przemocy, przeznaczonych dla rodziców. • Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów. • Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych • Zakup materiałów do programów profilaktycznych i literatury na temat uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dla kierowców (liczniki trzeźwości, broszury z informacją o stężeniu różnego rodzaju alkoholi) • Druk materiałów informacyjnych o działalności instytucji pomocowych działających na terenie gminy i okolic 	<p>Przewodniczący GKRPA</p> <p>Koordinator GPPiRPA</p> <p>Koordinator GPPiRPA</p> <p>Koordinator GPPiRPA</p> <p>Koordinator GPPiRPA</p> <p>Koordinator GPPiRPA Dyrektor Biblioteki Publicznej</p> <p>Koordinator GPPiRPA</p>
<p>4. <u>Realizacja zadań Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania</u></p>	

<p><u>Problemów Alkoholowych</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Posiedzenia członków zespołu motywacyjno-interwencyjnego • Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych • Kierowanie na badania biegłych dotyczące uzależnienia od alkoholu • Kontrola punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych • Motywowanie do leczenia i kierowanie na terapię osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych • Udzielanie pomocy i wsparcia osobom po zakończeniu terapii odwykowej • Prowadzenie działań o charakterze edukacyjno-profilaktycznym dla dzieci, młodzieży, rodziców i nauczycieli. 	<p>Przewodniczący GKRPA</p> <p>Przewodniczący GKRPA</p> <p>Przewodniczący GKRPA</p> <p>Przewodniczący GKRPA</p> <p>Przewodniczący GKRPA</p> <p>Przewodniczący GKRPA</p> <p>Przewodniczący GKRPA</p>
<p>5. <u>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie realizacji programów profilaktycznych skierowanych do osób zatrzymanych w Izbie Wyrzeźwień w Koninie, będących mieszkańcami Gminy Kłodawa. • Prowadzenie edukacji kierowców z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych 	<p>Koordinator GPPiRPA</p> <p>Koordinator GPPiRPA</p>
<p>6. Podejmowanie innych działań związanych z problematyką rozwiązywania problemów alkoholowych nie ujętych w programie, a ujawniających się w toku jego realizacji</p>	<p>Koordinator GPPiRPA</p>

*Realizację działań określonych w GPPiRPA koordynuje
Stanowisko pracy ds. wojskowo-obronnych. UMiG w Kłodawie*

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych /GPPiRPA/ w Kłodawie na 2012 r. uwzględnione zostały wskazówki wynikające z *Rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych* Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w GPPiRPA w 2012 roku dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych form pracy i wykonania w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych – jednostek samorządowych wyższego szczebla, organizacji, instytucji i osób fizycznych.

Finansową podstawę realizacji GPPiRPA stanowią dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Niewykorzystane środki przeznaczone na realizację Programu przesuwają się jako środki niewygasające na realizację zadań w roku następnym.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów alkoholowych uchwałami Rady Miejskiej w Kłodawie.

Przewodniczący Rady

/-/ Jerzy Cichocki